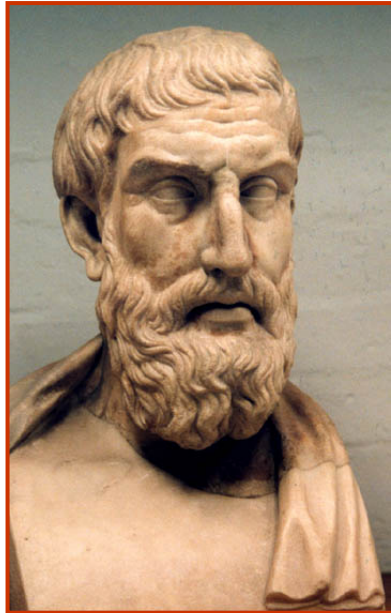
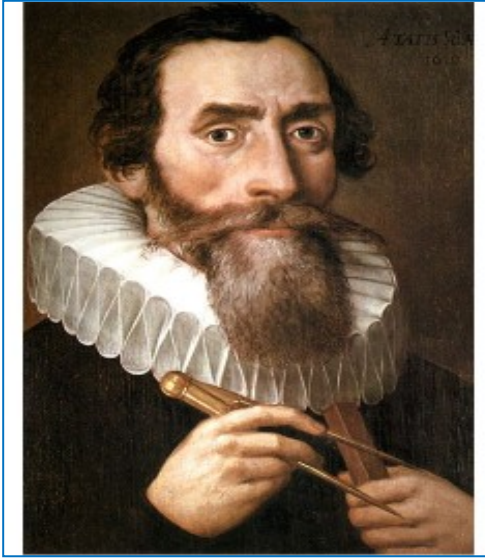

Η Επικούρεια επιστημονική προσέγγιση

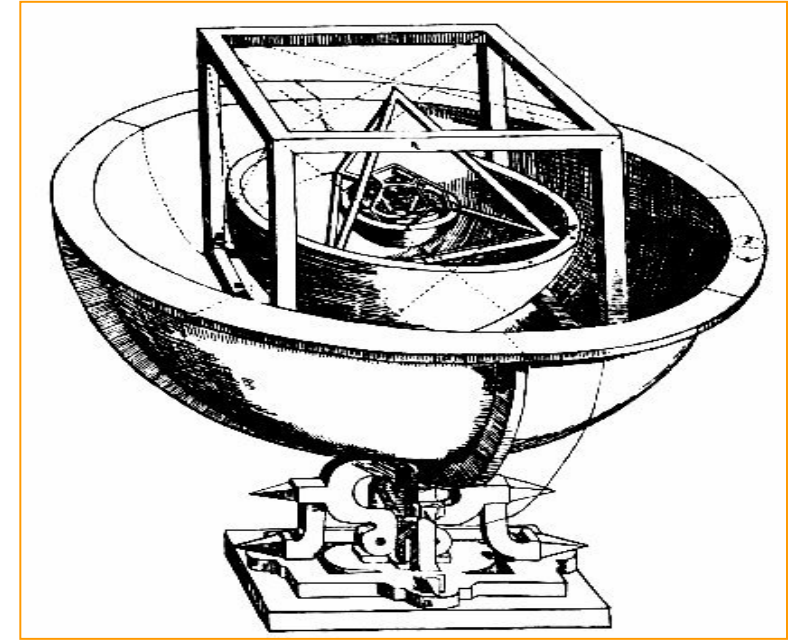
Χρήστος Γιαπιτζάκης
Ιδρυτικό Μέλος Κήπου Αθηνών

Το Παράδειγμα του Κέπλερ (ο ίδιος άνθρωπος με δύο μεθοδολογίες) Ανυπόστατο Μοντέλο (Νοησιαρχική-Πλατωνική Μέθοδος)

Το φανταστικό μοντέλο
του ηλιακού συστήματος
σύμφωνα με τις θεωρίες
του Πλάτωνα (1596)

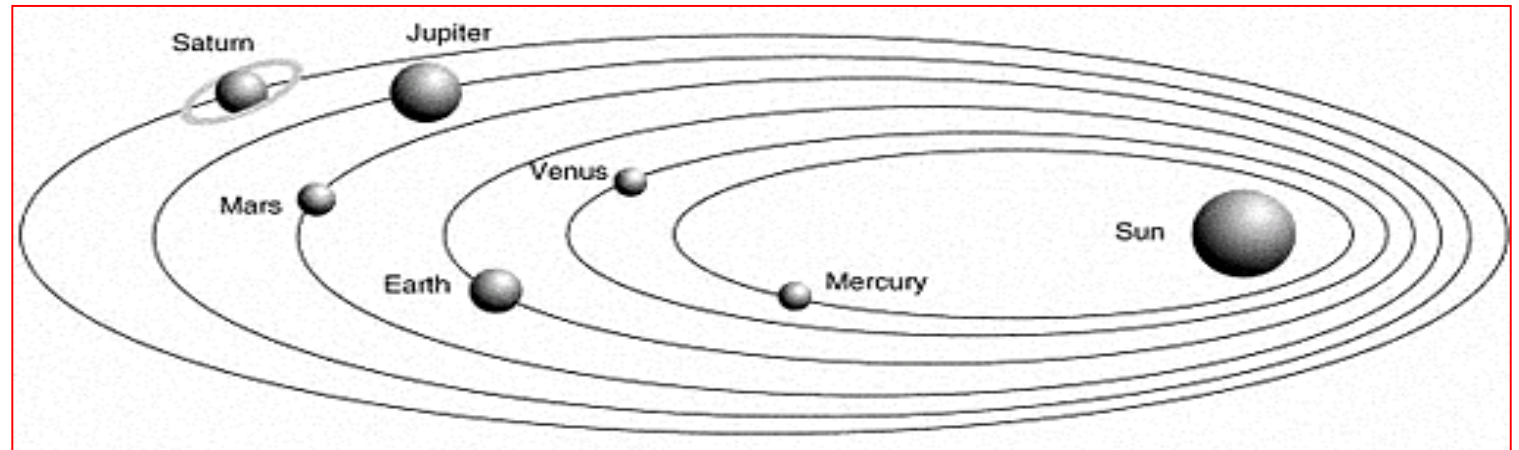
*"Mysterium
Cosmographicum"*
(«Κοσμογραφικό
Μυστήριο»)

Επιστημονικό Μοντέλο έως Σήμερα (Επιστημονική-Επικούρεια Μέθοδος)

Το περιγραφικό μοντέλο
του ηλιακού συστήματος
σύμφωνα με αστρονομικές
παρατηρήσεις (1609)

"Astronomia nova"
(«Νέα Αστρονομία»)

Από την ομιλία του Γιώργου Γιώτη “Η Επικούρεια φιλοσοφία ως ανάχωμα στην παραπληροφόρηση” 8ο Πανελλήνιο Συμπόσιο Επικούρειας Φιλοσοφίας, 2018

Τ. Όργουελ “1984”

Η τελική και πιο ουσιαστική εντολή του Υπουργείου Αλήθειας:

“Το κόμμα σου λέει να αρνιέσαι την μαρτυρία
των ματιών και των αφτιών σου”

Η Επικούρεια επιστημονική προσέγγιση

Scientific American, Φεβρουάριος 2018

"The Tribalism of Truth" ("Ο Φυλετισμός (Ρατσισμός) της Αλήθειας")

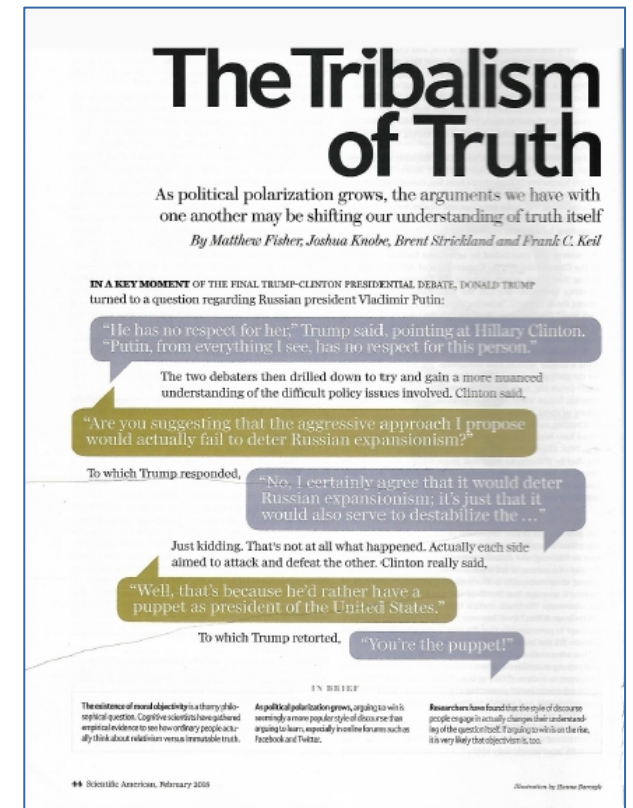
Fisher M, Knobe J, Strickland B, Keil F.

(3 Αμερικανοί και ένας Γάλλος,
ειδικοί στην Γνωσιακή Ψυχολογία και Πειραματική Φιλοσοφία)

Στο άρθρο περιγράφεται:

α) η συζήτηση "πολιτικού τύπου"

β) η συζήτηση "φιλικού τύπου"

Η συζήτηση “πολιτικού τύπου”

● Παράδειγμα:

A: Πιστεύω ότι η έκτρωση είναι 100% επιλογή της γυναίκας.

B: Πιστεύω ότι η έκτρωση πρέπει να απαγορευτεί γιατί σταματά μια ζωή.

A: Η έκτρωση επιτρέπεται από τον νόμο της χώρας μας.

B: Η καρδιά του εμβρύου κτυπά στις 3 εβδομάδες, άρα πρόκειται για φόνο.

A: Είσαι μισογύνης!

B: Είσαι ανήθικος υπερασπιστής δολοφόνων!

● Έχει ως στόχο την **νίκη**

● Βασίζεται:

- στην εξαρχής πίστη σε ιδέες
- στον υποκειμενισμό
- σε ρητορικά επιχειρήματα
- στην άφιλη επιθετικότητα
(πολύ συνηθισμένη στις μέρες μας)

Η συζήτηση “φιλικού τύπου”

- Παράδειγμα:

A: Πού λες να πάμε για φαγητό;

B: Ας δοκιμάσουμε το νέο κινέζικο εστιατόριο που άνοιξε στο κέντρο.

A: Διάβασα κακές κριτικές γι’ αυτό. Τι λες να πάμε να φάμε πίτσα;

B: Ευτυχώς που ήξερες για το κινέζικο. Ας πάμε για πίτσα.

- Έχει ως στόχο την **μάθηση**

- Βασίζεται:

- στην κριτική σκέψη
- σε αντικειμενικές παρατηρήσεις
- στην από κοινού διερεύνηση ενός θέματος
- στην ηδονή της γνώσης και της φιλίας

Συζήτηση “πολιτική/ρητορική”

- Έχει ως στόχο την **νίκη**
- Βασίζεται:
 - στην εξαρχής πίστη σε ιδέες
 - στον υποκειμενισμό
 - σε ρητορικά επιχειρήματα
 - στην άφιλη επιθετικότητα
 - (πολύ συνηθισμένη στις μέρες μας)
- *(Ιδεαλιστική προσέγγιση)*

Συζήτηση “φιλική/επιστημονική”

- Έχει ως στόχο την **μάθηση**
- Βασίζεται:
 - στην κριτική σκέψη
 - σε αντικειμενικές παρατηρήσεις
 - στην από κοινού διερεύνηση ενός θέματος
 - στην ηδονή της γνώσης και της φιλίας
- *(Επικούρεια προσέγγιση)*

Συζήτηση “πολιτική/ρητορική”

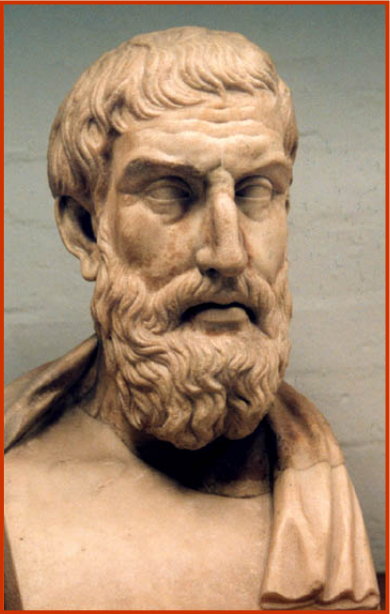
- Έχει ως στόχο την **νίκη**
- Βασίζεται:
 - στην εξαρχής πίστη σε ιδέες
 - στον υποκειμενισμό
 - σε ρητορικά επιχειρήματα
 - στην άφιλη επιθετικότητα
 - (πολύ συνηθισμένη στις μέρες μας)
- **(Ιδεαλιστική προσέγγιση)**
- Παραδείγματα προσωπικών επιλογών
- που διαστρεβλώνουν τα κείμενα:
- **Ο Επίκουρος ως “άθεος”, “αναρχικός”,**
- **“ηδονιστής σαν τον Αρίστιππο” κλπ.,**
- **επιθέσεις κατά του Γκασσαντί,**
- **Τζέφφερσον κλπ.**

Συζήτηση “φιλική/επιστημονική”

- Έχει ως στόχο την **μάθηση**
- Βασίζεται:
 - στην κριτική σκέψη
 - σε αντικειμενικές παρατηρήσεις
 - στην από κοινού διερεύνηση ενός θέματος
 - στην ηδονή της γνώσης και της φιλίας
- **(Επικούρεια προσέγγιση)**
- Η ανάγνωση και κατανόηση των κειμένων
- είναι απόλαυση
- “Σε συζητήσεις υψηλού πνευματικού επιπέδου περισσότερο κερδίζει ο ηττημένος καθώς μαθαίνει κάτι περισσότερο”.
- Επικούρου Προσφώνησις 74

Η αντικειμενική συζήτηση “φιλικού τύπου” με στόχο την μάθηση

Επικούρεια προσέγγιση

“Σε συζητήσεις υψηλού πνευματικού επιπέδου περισσότερο κερδίζει ο ηττημένος καθώς μαθαίνει κάτι περισσότερο”.

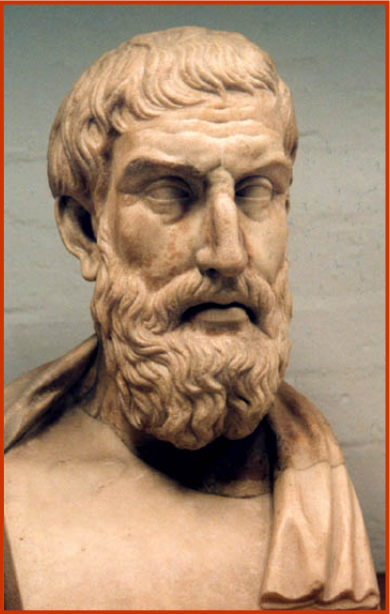
Επικούρου Προσφώνησις 74

“Όσον αφορά στις άλλες ενασχολήσεις το αποτέλεσμα έρχεται μόλις ολοκληρωθούν αυτές, ενώ για την φιλοσοφία η ευχαρίστηση είναι ταυτόχρονη με την γνώση. Διότι δεν έρχεται μετά την μάθηση η απόλαυση αλλά συγχρόνως με την μάθηση υπάρχει και απόλαυση”.

Επικούρου Προσφώνησις 27

Η υποκειμενική συζήτηση “πολιτικού τύπου” με στόχο την νίκη

Δεν είναι Επικούρεια προσέγγιση!

“Ποτέ δεν θέλησα να αρέσω στους πολλούς. Διότι αυτά που άρεσαν σε εκείνους δεν ενδιαφέρθηκα να τα μάθω, ενώ αυτά που ευχαριστούσαν εμένα εκείνοι δεν μπορούσαν να τα καταλάβουν”.

Επίκουρος (Γνωμολόγιον Κ.Π. 1168f, 115r)

“Διότι εγώ βεβαίως θα προτιμούσα μελετώντας την Φύση να ανακοινώσω με παρρησία αυτά που είναι ωφέλιμα σε όλους τους ανθρώπους, ακόμη και αν δεν συμφωνήσει κανείς μαζί μου, παρά να συμβιβάζομαι με τις κοινότοπες δοξασίες και να καρπώνομαι τον συχνό έπαινο των πολλών”.

Επίκουρος (Επικούρου Προσφώνησις 29)

Η υποκειμενική συζήτηση “πολιτικού τύπου” με στόχο την νίκη

Δεν είναι Επικούρεια προσέγγιση!

“Είναι δυνατόν να ξεχωρίσουμε την φύση κάποιου που μιλά με παρρησία λόγω ευγενικού χαρακτήρα από κάποιον με μοχθηρό χαρακτήρα. Ευγενικός είναι καθένας που πάντα έχει καλή πρόθεση, φιλοσοφεί συνετά και διαρκώς, είναι μεγαλόψυχος, αδιάφορος για την δόξα, καθόλου δημαγωγός, απαλλαγμένος από φθόνο, αναφέρεται μόνο στο θέμα συζήτησης και δεν ξεφεύγει από αυτό για να προσβάλλει ή να διαπομπεύσει ή να περιφρονήσει ή να βλάψει, ούτε χρησιμοποιεί ασελγείς εκφράσεις ή κολακείες”. *Φιλόδημος ο Γαδαρηνός (Περί Παρρησίας, Φ.Π. Ια,Ιβ)*

“Πολλούς θα μπορούσα να σου υποδείξω, οι οποίοι, δεν ξέρω πώς, έχουν προσβληθεί από αυτή την αρρώστια και έγιναν φίλοι του ψεύδους, ώστε να λυπάμαι που τέτοιοι άνθρωποι «άψογοι σε όλα» χαίρονται να εξαπατούν και τους εαυτούς τους και όσους τους συναναστρέφονται... Για τέτοια ψέματα ισχυρό φάρμακο έχουμε την παρατηρούμενη αλήθεια και τον παντού εφαρμόσιμο ορθό λογισμό, που εάν τον χρησιμοποιούμε δεν θα μάς τaráξει κανένα από τα κενά περιεχομένου και μάταια αυτά ψέματα”. *Λουκιανός ο Σαμοσατεύς (Φιλοψευδής 40)*

**Η επιλογή είναι δική μας:
Επικούρεια φιλική προσέγγιση ή πολιτικός υποκειμενισμός;**

Η Επικούρεια επιστημονική προσέγγιση

"The Tribalism of Truth" ("Ο Φυλετισμός (Ρατσισμός) της Αλήθειας")
Scientific American, Φεβρουάριος 2018, Fisher M, Knobe J, Strickland B, Keil F.

α) η συζήτηση "πολιτικού/ρητορικού τύπου", που βασίζεται στην εξαρχής πίστη σε ιδέες, στον ρητορικό υποκειμενισμό και στην άφιλη επιθετικότητα (πολύ συνηθισμένα στις μέρες μας), που έχει ως στόχο την νίκη, και

β) η συζήτηση "φιλικού/επιστημονικού τύπου", που βασίζεται σε αντικειμενικές παρατηρήσεις, στην κριτική σκέψη και στην από κοινού διερεύνηση ενός θέματος, που έχει ως στόχο την μάθηση (που δίνει ηδονή κατά τον Επίκουρο).

Οι συμπεριφορές τύπου "πολιτικού τύπου" είναι εκείνες που προκαλούν ταραχή, οδηγούν στην διχόνοια, στην άφιλη απομάκρυνση και σε καταστάσεις σύγκρουσης.

Οι έμφρονες άνθρωποι και οι πραγματικοί φίλοι της Επικούρειας φιλοσοφίας προτιμούν την ηδονή της "φιλικής συζήτησης" και της από κοινού μάθησης.

Η Επικούρεια επιστημονική προσέγγιση

Πρόθεση των Φίλων της Επικούρειας φιλοσοφίας

Θεωρούμε ότι η Επικούρεια φιλοσοφία χαρακτηρίζεται από διατύπωση απόψεων με παρρησία αλλά και με φιλική διάθεση για συζήτηση. Η επίθεση με υβριστικές κατηγορίες δεν ταιριάζει σε Επικούρειους. Οι Επικούρειοι συζητούν φιλικά, δεν βρίζουν ούτε συκοφαντούν. Οι διαφορετικές απόψεις είναι σεβαστές, αλλά πρέπει να συζητούνται με νηφαλιότητα και με παράθεση στοιχείων. Οι Φίλοι της Επικούρειας φιλοσοφίας δεν είναι διατεθειμένοι να ακολουθήσουν τις ανοησίες των φατριών και της πολυδιάσπασης, που χαρακτηρίζουν τις πολιτικές ή τις θεολογικές ομάδες. Εκείνοι που ισχυρίζονται ότι σέβονται τον Επίκουρο, αλλά δεν σέβονται τις αρχές του περί φιλίας, ίσως θα πρέπει να το ξανασκεφτούν μήπως βρίσκονται σε λάθος χώρο. Η ενότητα των Φίλων της διδασκαλίας του Επικούρου στηρίζεται -και εννοούμε να τη στηρίζουμε- στην επικούρεια φιλία.

Φίλοι της Επικούρειας Φιλοσοφίας
από τους Κήπους Αθηνών και Θεσσαλονίκης - Οκτώβριος 2010

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

(Διευκρίνιση: το επιτύμβιο ανάγλυφο δεν περιέχει ...αρχαίο λάπτοπ!)